

II. PAVELDOSAUGOS REIKALAVIMAI

2. Kultūros paveldo objekto ir jo teritorijos paveldosaugos reikalavimai:

turi būti išsaugotos Lietuvių tautininkų sąjungos Šiaulių apskrities namų pastato u. k. 42601, vertinimo tarybos akte nustatytos vertingosios savybės:

- 1) tūris - sudėtinis, „L“ raidės formos plano, sudarytas iš dviejų stačiakampio plano korpusų - vieno aukšto PR ir dviejų aukštų ŠR, su cokoliniu aukštu po visu pastatu; stogo forma - valminė; kiti stogo elementai - medinio ventiliacijos kamino tipas; keraminių plytų mūro dūmtraukių viršstoginės dalies tipas; keturi mediniai tūriniai stoglangiai; stogo dangos medžiaga, jos tipas - lygios skardos lakštų dangos tipas;
- 2) aukštų išplanavimas - kapitalinių sienų tinklas; sienų angos, nišos - stačiakampės langų ir durų angos (išskyrus XX a. II pusėje įrengtas angas; spintos (?) niša I a. patalpoje;
- 3) fasadų architektūrinis sprendimas - fasadų architektūrinio sprendimo visuma (išskyrus XX a. II p. rekonstruotas fasadų angas, laiptinės langų skaidymą ir medžiagiškumą, ŠR fasado durų tipą); fasadų architektūros tūrinės detalės - ŠR fasado tariamas rizalitas, užbaigtas laiptuotu atiku; ŠR fasado atviras balkonas su tinkuoto keraminių plytų mūro turėklais; centrinio ŠR įėjimo penkių pakopų mozaikinio betono laiptų tipas, atraminės laiptų sienutės; PV įėjimo betoninių laiptų tipas; virš ŠR ir PV įėjimo esantys plokšti stogeliai; pastogės karnizai, ŠR korpuso pastogės karnizai užapvalinti; fasadų apdaila ir puošyba - PR ir ŠR fasadų plokštumų horizontalios traukos; centrinio įėjimo durų apvadas; įgilintos ŠR ir PR fasadų I ir II a. tarplangių plokštumos; užapvalinti pastato kampai: užapvalinta dalis ŠR korpuso kampų; pastato fasadų tinko tipas;
- 4) konstrukcijos - pamatas su rūsio sienomis; keraminių plytų mūro sienos; tarpaukštinės perdangos; medinė gegninė stogo konstrukcija, jos tipas; funkcinė įranga - centrinės laiptinės laiptai su laiptų aikštelėmis, profiliuotais pakopviršiais, metaliniais turėklais ir mediniu profiliuotu porankiu: laiptų dalis, vedanti į cokolinį, I ir II a. - mozaikinio betono, į palėpę - betono; betoninių laiptų, vedančių iš cokolinio aukšto į rūsį tipas; stalių ir kitų medžiagų gaminiai - medinių ŠV fasado lauko durų medžiagos (medis) tipas;
- 5) grindų danga ar dangos medžiaga, jos tipas - baltų ir rudų šešiakampių keramikinių su juodų kvadratinių keramikinių plytelių apvadu danga I a. vestibulyje; I a. patalpos angos angokraščio medinė apdaila;
- 6) įvairūs mažosios kraštovaizdžio architektūros statiniai ir vaizduojamojo meno formos - tvora, kurią sudaro betoniniai laiptuoti stulpai, sujungti metalinėmis ažūrinėmis geometrinių elementų tvorelėmis;
- 7) žemės ir jos paviršiaus elementai - kultūrinis sluoksnis (pastatas patenka į Šiaulių senjojo miesto vietos teritoriją 27097);

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu (toliau – NKPAĮ), valdytojo pareiga išsaugoti nekilnojamąją kultūros vertybę.

Valdytojas privalo:

- 1) prižiūrėti kultūros paveldo objektą, jo teritoriją, vietovę, laiku šalinti atsiradusius defektus ir apsaugoti statinį nuo neigiamo aplinkos poveikio; patalpose, kurių interjeras vertingas, palaikyti reikiamą mikroklimatą; šalinti savaime užaugančius augalus, teritorijoje šienauti žolę ir genėti medžius, valyti šiukšles, šalinti taršos šaltinius; istorinius želdynus – kultūros paveldo objektus prižiūrėti ir tvarkyti pagal kultūros ministro patvirtintą paveldo tvarkybos reglamentą, skirtą istorinių želdynų tvarkybai ir suderintą su Aplinkos ministerija;
- 2) pranešti už apsaugą atsakingai institucijai apie nekilnojamajai kultūros vertybei iškilusią grėsmę, kurios pats pašalinti nepajėgia arba tam neturi reikiamos kvalifikacijos ar leidimo;
- 3) leisti kultūros ministro nustatyta tvarka Kultūros paveldo departamento, savivaldybės paveldosaugos padalinio, taip pat Valstybinės kultūros paveldo komisijos nariams ir pareigūnams ar jų įgaliotiems specialistams apžiūrėti kultūros paveldo objektą, fiksuoti kultūros paveldo objekto ar vietovės būklę ir sutartomis sąlygomis atlikti tyrimus;
- 4) sudaryti šio įstatymo ir kitų įstatymų reikalavimus atitinkančias sąlygas visuomenei lankyti ir pažinti nekilnojamąsias kultūros vertybes;

5) leisti už apsaugą atsakingai institucijai kultūros paveldo objektą ženklinti tipinėmis ir (ar) individualiai sukurtomis lentomis ir rodyklėmis;

6) įgyvendinti apsaugos techninių priemonių įrengimo ir kitus neatidėliotinus saugojimo darbus, nustatytus kultūros ministro.

Kultūros paveldo objekte - Lietuvių tautininkų sąjungos Šiaulių apskrities namų pastate (u. k. 42601) draudžiama:

1) naikinti ar kitaip žaloti objekto vertingąsias savybes;

2) naikinti ar žaloti objekto ženklinimui skirtas lentas, informacinius standus.

3) kultūros paveldo objekte draudžiami vertingąsias savybes naikinantys statybos darbai: kultūros paveldo objektą pritaikyti kitiems, negu nurodyta nekilnojamosios kultūros vertybės pase, naudojimo būdams; padidinti saugomų statinių naudojimo intensyvumą, pristatyti priestatus, papildomus aukštus, įrengti naujas mansardas, formuoti naują planinę struktūrą ir kitaip naikinti autentiškumo požymius.

Siekiant, kad kultūros paveldo objekto vertingosioms savybėms nebūtų padaryta neigiamo poveikio, turi būti gautas už kultūros paveldo apsaugą atsakingos institucijos sutikimas, jeigu norima:

1) keisti kultūros paveldo objekto paskirtį;

2) įrengti komercines reklamas, lauko antenas ir kitus techninius įrenginius statinio išorėje.

Kultūros paveldo objektuose, jų teritorijose ir apsaugos zonose reklama įrengiama pagal kultūros ministro patvirtintas taisykles.

Privačios nuosavybės teise valdomo kultūros paveldo objekto valdytojas gali imti užmokestį už kultūros paveldo statinio vidaus patalpų bei teritorijos lankymą ar rinkti iš lankytojų aukas (užmokestį) kultūros paveldo objekto priežiūrai ir tvarkybai, reikalauti atlygio už objekto vaizdo naudojimą komercinei reklamai.

Priežiūros sąlygos

Lietuvių tautininkų sąjungos Šiaulių apskrities namų pastato priežiūros tikslas – išsaugoti gerą fizinę šio kultūros paveldo objekto būklę, palaikyti tinkamą sanitarinę ir priešgaisrinę būklę, išvengti pagrindinių sudedamųjų dalių – statinių, želdinių, teritorijos – autentiškų savybių kitimo ir vandalizmo.

Savininkas, valdytojas ar naudotojas gali savarankiškai atlikti šiuos statinio priežiūros darbus: atlikti apžiūrą, valyti, šalinti taršos šaltinius, šalinti (iškirsti) medžius ir krūmus, augančius ant statinio, gražinti į pirmąją vietą ir įtvirtinti išslinkusius ar iškritusius elementus, jeigu jie nėra vertingos dalys bei elementai, įrengti ir prižiūrėti įrangą, apsaugančią nuo gaisrų;

Lietuvių tautininkų sąjungos Šiaulių apskrities namų pastato priežiūros darbai atliekami nuolat, be projektinės dokumentacijos ir be atskiro Kultūros paveldo departamento leidimo, darbai apmokami jo savininko, valdytojo ar naudotojo lėšomis.

Lietuvių tautininkų sąjungos Šiaulių apskrities namų pastato savininkas, valdytojas ar naudotojas, sužinojęs apie šio kultūros paveldo objekto ar teritorijos sugadinimą, sužalojimą, sunaikinimą, vandalizmo aktą, gresiančias arba įvykusias avarijas, turi nedelsdamas pranešti Kultūros paveldo departamento teritoriniam skyriui ir imtis priemonių vertingoms dalims bei elementams išsaugoti.

Naudojimo sąlygos

Naudojant Lietuvių tautininkų sąjungos Šiaulių apskrities namų pastatą, turi būti išsaugota autentiška jų teritorija, vertingos dalys bei elementai ir sudarytos sąlygos juos eksponuoti.

Valstybės ar savivaldybių institucijų priimami teisės aktai, iš jų teritorijų planavimo dokumentai, kuriais keičiama kultūros paveldo objekto ar jo patalpų naudojimo paskirtis, turi būti derinami Kultūros paveldo departamente ir negalima iš esmės keisti vertingų dalių bei elementų.

Naudojant Lietuvių tautininkų sąjungos Šiaulių apskrities namų pastatą draudžiama: gaminti, sandėliuoti sprogstamąsias, degiąsias ir aplinką teršiančias medžiagas; įrengti sąvartynus, laikyti atliekas; naudoti gamybines stakles ir kitokius mechaninius variklius, darančius dinaminį, vibracinį poveikį ir galinčius sukelti esamų vertybių pokyčius bei avarijas; įrengti laboratorijas ir saugyklas, susijusias su nepalankiu esamoms vertybėms temperatūros ir drėgmės režimu, taip pat chemiškai aktyvių medžiagų naudojimu ir laikymu.

Tvarkymo sąlygos

Kultūros paveldo objekto tvarkybos darbai yra taikomieji tyrimai, remontas, avarijos grėsmės pašalinimas, konservavimas, restauravimas.

Tvarkybos darbų tikslas – garantuoti gerą fizinę statinio būklę ir praktinį naudojimą, leidžiantį išsaugoti nustatytą sudėtį ir apimtį, pagrindinius kultūrinės vertės požymius ir teritoriją.

Visas vertingas dalis bei elementus draudžiama griauti ar kitaip naikinti.

Statinių (jo dalies) tvarkybos darbai atliekami gavus Kultūros paveldo departamento leidimą.

Taikomieji tyrimai - pažinimo darbai, kurių tikslas surinkti duomenis apie kultūros paveldo objektą, reikalingus tvarkybos darbų projektui parengti, taip pat nustatyti ir/ar patikslinti jo vertingąsias savybes.

Kultūros paveldo objekto remontas - prarastų fizinių savybių atstatymo darbai, kuriuos atliekant maksimaliai saugomos vertingosios savybės.

Avarijos grėsmės pašalinimo darbai - kultūros paveldo objektų fizinės būklės stabilizavimo ir / ar iškilusios sunykimo grėsmės pašalinimo darbai.

Konservavimui priskiriami: tyrimais pagrįsti darbai, kurių tikslas yra stabilizuoti esamą kultūros paveldo objekto būklę ir apsaugoti nuo savaiminio nykimo; kultūros paveldo statinio (jo dalių) užkonservavimas, kai nustojama juo naudotis arba laikinai apribojami, sustabdomi ar uždraudžiami jame vykdomi darbai.

Restauravimui priskiriami tyrimais pagrįsti darbai, kuriais išsaugomas kultūros paveldo objekto autentiškumas ir vertingosios savybės, grąžinama pirminė išraiška ar savitas pavidalas – forma.

3. Kultūros paveldo objekto apsaugos zonos ir pozonių paveldosaugos reikalavimai (įrašyti jeigu laikinai nenustatoma apsaugos zona ar nenustatomas fizinės ar vizualinės apsaugos pozonis):

Nekilnojamoji kultūros vertybė nėra paskelbta valstybės ir (ar) savivaldybės saugoma, todėl apsaugos zona neapibrėžiama.

Šiaulių teritorinio skyriaus
vyriausioji specialistė
(reglamentą parengusio pareigos)



Elena Čepukienė
(vardas, pavardė)

**KULTŪROS PAVELDO OBJEKTO INDIVIDUALIAUS APSAUGOS REGLAMENTO
TVIRTINIMO AKTAS**

2021-10-01

(data)

Nr. LRŠ-98(1.9-Š)

Šiauliai

(tvirtinimo vieta)

Tvirtinu Lietuvos tautininkų sąjungos Šiaulių apskrities namų pastato,
unikalus kodas Kultūros vertybių registre 42601

kultūros paveldo objekto pavadinimas, unikalus kodas Kultūros vertybių registre

individualių apsaugos reglamentą

Parengimo data: 2021 m. spalio mėn. 1d.

Rengėjas (-ai): Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Šiaulių teritorinis skyrius

Apsaugos zona (pažymėti) :

laikinai nenustatoma apsaugos zona

nenustatomas fizinės apsaugos pozonis

nenustatomas vizualinės apsaugos pozonis

Prie tvirtinimo akto pridedama: Kultūros paveldo objekto individualus apsaugos reglamentas, 4 lapai;

Kultūros paveldo departamento
prie Kultūros ministerijos
Šiaulių teritorinio skyriaus vedėjas
(tvirtinančiojo pareigos)

(parašas)



Mindaugas Veliulis
(vardas, pavardė)